

ЗЕМЛЕДЪЛСКА ЗАЩИТА

В. „Земледѣлска Защита“ излиза веднъж въ седмицата. Цѣната на вѣстника е за година 6 лева въ прѣдплата. На ученици се отстъпва за 5 лева. За странство се прибавятъ само пощенскитѣ разноски.

Всичко което се отнася до вѣстника се изпраща до администрацията въ гр. Плѣвентъ.

За частни обявления се плаща по 2½ ст. на дума въ последната страница, а на първа по 5 ст. Обявления отъ съдебнитѣ пристави се помѣстватъ по особено споразумение.

Неплатени писма не се приематъ и необнародвани разкопски не се връщатъ, освѣтъ ако сж придружени съ пощенска марка.

ОРГАНЪ НА ВЪЛГАРСКИЙ ЗЕМЛЕДѢЛСКИ СЪЮЗЪ.

Централно Управление на Земледѣл. Каси.

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 8567.

Извѣстията се на почитаемота публика че отъ 10 октомврий настоящата година Земледѣлскитѣ Каси ще плащатъ лихви на влоговетѣ, както слѣдва:

1. Съ срокъ отъ 1 година 4% годишно
2. „ „ „ 3 „ 5% „
3. „ „ „ 5 „ 6% „
4. На безсрочнитѣ влогове най-много 3% годишно.

г. София, 7 септември 1901 год.

Отъ Центр. Управление на Земледѣл. Каси.

Прѣдъ III земледѣлски конгресъ.

Цѣло лѣто работи, за да искарашъ прѣхраната си за прѣвъ тежката лютя зима. А тя ето я че иде — пенти на прага есенята. Полскитѣ работи за орача се понамаляватъ и врѣме е вече и той да помисли за дружбени събрания, за конгресъ и пр. Бѣлг. Земледѣлски Съюзъ има два конгреса, сега сме прѣдъ III. А много врѣме не ни дѣли отъ него: най-много половинъ мѣсець. Та нече е злѣ, ако поразмѣнимъ по нѣкоя мисль за тоя конгресъ.

Кога и кѣдѣ да стане той? По това се писа и по-рано, та и ний ще се съгласимъ съ мнението на г. Драгиева въ гр. Ст. Загора, нѣ въ края на мѣсець Септември или най-късно до 7 октомврий (конгреса е вече опрѣдѣленъ да стане въ София и то на 12, 13 и 14 октомврий т. г. Б. Р.) Какво ще се разисква на тоя конгресъ? Тая година Земл. Съюзъ изпрати въ Н. С. нѣколко свои народни прѣдставители, та прѣди всичко трѣбва да се изисква отчетъ отъ тѣхъ за дѣятелността имъ въ извънрѣд. сесия на Н. Събрание.

До сега бѣлг. земледѣлци сж се прѣдставлявали въ Н. С. отъ хора, съвсемъ отдалечени отъ занаята и неволитѣ имъ, хора съ интереси, противни на интереса на орача. Па, нека си кажемъ право, малцина отъ нар. прѣдставители до сега сж били истински народни избраници, а повечето да не речемъ всички, „полицейски избраници.“ Въ Н. С. на такивато нар. прѣдставители не е идвало на умъ да заговорятъ за народъ и нар. правдини—тѣ сж гледали да удовлетворятъ исканията на министритѣ си и да понапълнятъ джобоветѣ си съ пари, а селяка—той нека оре и плаща. Тия н. прѣдставители не е ставало нужда да даватъ отчети, защото тѣхнитѣ избиратели сж били министритѣ, а народа е тѣстото, което тѣ мачкатъ въ рѣцѣтѣ си. Ако е трѣбовало да се даватъ отчети, то тѣ сигуръ сж давали такива прѣдъ своитѣ министри! . . .

Тая година бѣлгарскитѣ земледѣл-

ци изпратиха въ Н. С. 15—20 души свой нар. прѣдставители. Тѣмъ се даде възможность да прѣдставятъ прѣдъ Н. С. исканията на Бѣлг. Зем. Съюзъ. Сега на III Зем. конгресъ тия г. г. землед. нар. прѣдставители сж длъжни да дадатъ смѣтка за дѣлата си—да покажатъ до колко сж могли да оправдаятъ даденото имъ довѣрие. Ще кажатъ тѣ колцина бѣха, колко сж се умалили, колко сж се увеличили, кои отъ тѣхъ сж се разнесли по разнитѣ партии и кои сж останали вѣрни на думитѣ си.

Въвеждането на тоя редъ: даване отчетъ отъ земледѣлскитѣ нар. прѣдставители прѣдъ конгреситѣ, а за напредъ и всѣки прѣдъ своитѣ избиратели има двояка полза: Ще накара бѣлг. земледѣлци да избиратъ за свои прѣдставители само хора, които чувствуватъ болжитѣ имъ и отъ сърдце мислятъ за подобруване хала на бѣлг. орачи и 2. Ще отворятъ очитѣ на ония, които иматъ мисль да се наричатъ „народни избраници“ да разбератъ веднажъ за винаги, че бѣлгарския земледѣлецъ не е парче воскъ, на което могатъ да даватъ по волята си всевъзможни форми и че измина вече врѣмето на голитѣ обѣщания и лъжи; че за да бѣде човѣкъ нар. прѣд-ставителъ отъ него се иска да работи не за да пригоди на тая или она партия, на тоя или она министръ, а—за въвеждане редъ въ страната и за подобрене положението на селянитѣ и на цѣлия народъ. Да, врѣме е да се разбере вече отъ всички, че бѣлг. земледѣлецъ се вече пробуди и всѣки бѣлг. служителъ, а най-много отъ своитѣ избраници иска и ще иска смѣтка за извършеното отъ тѣхъ. Нека всѣки работи това, за което е способенъ—да нѣмаме такава вавелония, защото не всѣка муха медъ бере.

Слѣдъ като се изслушатъ отчетитѣ на н. прѣдставители отъ конгреса и всѣкому се даде заслуженото на измѣнитѣ укоръ и прѣзрѣние, а на устоялитѣ на обѣщанията си хвалба, благодарность, признателность и насърчение, ще се пристѣпи къмъ изучаване и разглеждане опрѣдѣленитѣ отъ управителния комитетъ на Съюза въпроси. Между тѣхъ, мисля ще бѣде и въпроса за материялната страна на Съюза. Въ свръзка съ него е и въпроса за начина за пропагандиране идеята за сдружаване между земледѣлцитѣ. По тоя въпросъ ще кажа нѣколко думи.

Наистина земледѣлската организация прѣвъ двѣ годишното си съществуване напредна доста, нѣ фактъ е, че има мѣста, дѣто тя е слабо проникнала. Ако въ такива краища—въ цѣли околии и окрѣжия има съставени само по 2—3 земл. дружби, то за вѣрване е,

че тия дружби сж само за лице съставени. Въ такива дружби не се забѣлзва животъ: прѣвъ цѣла година надали ще иматъ по 1—2 събрания, и това е фактъ, че тамъ идеята за сдружаване не си е пробила път. Това се потвърждава и отъ факта, че малко земл. дружби сж се издѣлжили прѣдъ съюза. А защо това така?

Прѣди всичко тая землед. организация нѣма дѣйци, или пѣкъ опората—лихвари и скубачи партизани е силна. Обиче, споредъ мене колко и да е силна тая опора, все ще се побѣди, ако организацията би имала дѣйци. Нека спомнемъ тукъ, че тия, отъ които най-много се очакваше да подкрѣпятъ Земл. Съюзъ Народнитѣ учители—стоятъ съвсемъ индиферентни. Като казваме това, ние просимъ извинение отъ ония г. г. народни учители, които отъ сърдце сж работили и работятъ за пробуждане селенитѣ и за усиляване организацията имъ. Тѣмъ винаги сме отдавали и ще имъ отдаваме най-голяма признателность и почитания! На тѣхнитѣ неморни трудове се дължатъ сума земл. дружби.

За да не бѣда изобличенъ въ „недобросѣтѣностъ“ ще приведа тукъ единъ фактъ. Двѣ години вече изминаватъ, откакъ бѣлгарскитѣ земледѣлци водятъ борба за запазване интереситѣ си, а едва това лѣто нѣкои народни учители се сътиха да обмислятъ въ учит. конгресъ „какво повѣдение да държатъ спрѣмо земледѣл. организация!“ Да, скърбно е това, струва ми се. Тия които казваха за земледѣлското движение, че е „дѣтиска работа“ вече се убѣдиха, че то е дѣло благородно, дѣло на врѣмето си, че съсипването му е немислимо, а бѣлгарскитѣ народни учители едва сега се сътиха да обмислятъ „какво повѣдение да държатъ спрѣмо това движение“ . . . ала и това несториха, а го оставиха за идущата година. Дойдоха ни на умъ поговоркитѣ: трай коньо за зелена трѣва“ и „дойдѣ на чорбаджията да дойде кефа, на сиромаша душата излиза!“ . . .

Чудно е това, наистина! А че имало ли е нужда отъ „обмисляване!“ Бѣлгарскитѣ народни учители не сж да не съзнаватъ, че земледѣлеца е, който крѣпи държавата ни и че отъ неговото пропадане губятъ и тѣ! Или: заплатитѣ се приравниха, съюза се пообогати, а селянитѣ—кой ги гледа тѣхъ. Тѣ нека оратъ и плащатъ.

Сега, щомъ нашитѣ народни учители гледатъ хладнокрѣвно къмъ нашето движение, за насъ не остава нищо друго, освѣтъ да се нацѣваме на своитѣ сили—съ напуканитѣ си рѣцѣ да се заловимъ да разпространяваме идеята

за здружаването ни. Па и добро е това, защото „както те почеше своята рѣка, чужда не може!“ какво трѣбва да правимъ въ тоя случай? Нашитѣ селени не сж тѣй силно развити, па и нѣматъ свободно врѣме да се заематъ съ пропагандиране идеята за сдружаването ни. Въ такъва случай управителния комитетъ на Съюза трѣбва да имъ се притече на помощ. А това ще стане, споредъ насъ, ако управителния комитетъ се земе съ издаването покрай съюзния органъ и на редъ брошурки, нѣщо като селско списание или библиотека. Въ тия книжки между поучителнитѣ разкази ще се печататъ и редъ статийки, написани на лекъ езикъ, въ който ще се даватъ най-необходимитѣ опѣтвания на селенитѣ ни при съставяне и ръководене землед. дружби. Низката цѣна—2½ до 10 ст.—на тия брошурки, лекъ имъ езикъ, винаги закрѣплен и завършенъ материалъ и интереснитѣ разкази ще си пробиятъ път и въ най-сиромашката колиба, та по тоя начинъ идеята на земледѣлската организация би се усилила доста! Краткия опѣтъ ни кара да имаме силна вѣра въ това мнѣние.

Нѣ, може би, ще ни се отговори: „нали имаме вѣстници и списания за земледѣлцитѣ? Тогава защо да имъ пишемъ и отдѣлни брошурки?“ Истина, това е така, нѣ брошуркитѣ иматъ свои прѣимущества прѣдъ вѣстницитѣ и списанията, а тѣ сж както и по-горѣ ги изброихме мимоходомъ: 1) Лекъ езикъ; 2) Интересни и поучителни разкази за селския животъ; 3) Винаги закрѣпленъ и главно завършенъ материалъ и 4) Низката цѣна: за единъ сиромашъ селякъ е по-лесно да даде 10—15 прѣвъ годината по 2½ или 10 ст., отколкото да даде 3 до 6 л. наведнѣжъ за вѣстникъ.

Па и приложенето на това ми мнѣние на дѣло ще покаже неговата помощ или не! . . .

Селякъ-даскалетина.

Службашитѣ като спомощници за економически напредѣкъ.

(Продължено отъ брой 1)

Въ миналий брой очертахме въ кратце настоящето забатачено положение на общинитѣ, посочихме на причинитѣ, които сж способствували за това и най-сетне показахме каква е била дѣятелността на досегашнитѣ общинари. Сега ни прѣдстои да изброиме качествата, които трѣбва да притежава единъ кметъ, да посочимъ срѣдата, отъ кѣдѣто трѣбва да се очаква неговото появяване и най-послѣ да окажемъ какво добро може да направи за своята община.

Колкото се отнася до първия въпрос, т. е. какъв трябва да бъде единият кмет — мислиме, че няма нужда тук да се говори, понеже това е ясно показано в нашите конституционни закони, — стига ти да се зачитат и изпълняват от българските избиратели, ний сме уверени, че тогава в канцеларията на всяка община ще стъпи най-честното, най-интелигентното и най-дейтелното. Въпросът е сега, съществува ли такава някоя — честно, интелигентно и дейтелно — в действителност на политическото поле общество; или ако не съществува, има ли признаци поне да се надяваме, че единият ден ще изпъкне на сцената такъв елемент?

Ний видяхме вече, че общините, както по преди туй и сега са окупирани от елементи, които служат не на някакви общински интереси, а чисто и просто на своите животински инстинкти; видяхме още, че личностите, които са били ръководители на социално-политическите ни съдбини и, които са били единият от мощните фактори за днешното окаяно положение — не само че участвуват пак, но се представят и като спасители преди наивността на опропадения си жертви! Така щото това „частно“, „разумно“ и „дейтелно“ не трябва да го търсим в редовете на тези самозвани дейци, които служат изключително на личните си и партийни интереси, а в онази начинающа се обществена среда, дъго любовта към отечеството все повече и повече се развива и дъто съзнанието за самоотбрана гигантски се възвишава. Тази благонадеждна среда е вече преди прага, тази съживена и проникната от съзнанието за работа група от ден на ден се згъстява и върваме, че не ще бъде далеко часът, когато тя до такава степен ще разшири кръгът си, че ще е в състояние с своето едногласно и справедливо призвание да причупи единия път за всички вратите на всички престъпнически типове. Първата животворна проява на тази съзнателна група имаме щастие вече да видим; а този признак, тази свещенна борба на слабия с силния, на угнетения с угнетителя, която преди една година раздвижи всички обществени слоеве, бѣ достатъчно да убѣди и най-големият песимист, че народният дух не угасва, а се съживява; че тази пасмина личности която се движи на политическата арена, въ скоро би се разнебитила — стига само всички угнетени да стъпят в редовете на сдружените дейци. А това стъпване, тази сгрупировка на слабите или по право — тази идея за сдружаване все по бързо и по бързо прониква въ душата на народа, завладѣва съзнанието му и го тика въ пътят на борбата, въ пътят на спасението.

А единия път здраво организирана чистата и непокарана част от народа, проникната от съзнанието за работа, тя съ леснина вече може да отгласне цѣлата згана от разрушителни елементи и съ гордост да въстанови справедливостта, законността и съдбата. И тогава ще имаме вместо мрачно, подло и престъпно — честно, разумно и дейтелно да издига знамето въ всяко учреждение и да ратува за народния прогрес. Тогава само ще имаме истински общинари, които няма да изпълняват прищѣвките на разни опитни партизани, а ще служат върно и точно на общинските интереси.

Да видим сега какво може да направи единия такъв кмет заедно съ съвѣтниците си за своята община, за своите избиратели.

а. Казахме по рано, че и сега, както селата, туй и болшинството от градовете са мобелирани пак съ първобитната си нечистота. Гибелните послед-

ствия от нея, при все че не са извѣстни за по широката маса от народа, то пакъ понятието „чистотата“, както и неговите благотворни здравословни, естетически и пр. влияния не са до толкова тъмни понятия, както туй по видимо се представяват; само че и тукъ мървела спомага за тази незанесеност къмъ здравето. Така че, ако вместо недоимка отъ съзнанието и частната инициатива — стъпи грижата на общинарите или даже и принудителността имъ спрямо немарливите селяни или граждани, няма ни най-малко да накръпи полезността на дѣлото. Нуждата отъ подобна дейност на общинарите се явява още по необходима въ селата, където, като че ли на пъкъ на напредъка на медицинската наука, нашите политикани се стремятъ да отнематъ тези облаги отъ селското население. И въпреки туй, че общинарите съ създаването на подобенъ похваленъ порядък за чистотата, ще възприпятъ на тези опустошителни болести, като дифтерита, дизентерията, скарлатината и т. н., отъ което често пъти цѣли села пламватъ и увеличаватъ и туй множествените нещастия на земледѣлца; въпреки туй, че ще приучатъ селянина на по хигиениченъ живот; но съ тази мѣрка ще създадатъ привыката у него да оползотворява по разумно тези цѣлни нѣща, които се пилѣятъ по улици и дворищата. Щомъ като се издаде заповѣдъ отъ хигиеническа точка зрѣне, щото дворовете, нужниците, уличните предѣлни мегдани и т. н. да бъдатъ почистени винаги; щомъ като се зорко наблюдава за точното изпълнение на тази заповѣдъ, — тогава всички земледѣлци безъ да иска, ще бъдатъ принудени да искарватъ торътъ на нивите си, а съ това незабѣлвано ще увеличи значително и приходътъ отъ тяхъ.

Друго. Спомняхме по преди, че както горите, туй и водите не са пощадени отъ опустошителната роль на разяреното и диво партизанство. А това не по малко влияе за увеличението на болестите. Единия разуменъ кметъ, който мисли за народа, може не само да въспри това разрушение, но и да спомогне изкуствено за тяхното подобрене. Стига да има желане у него за работа и твърда воля, той, съ помощта на лѣсничейските и учителски съвѣти, ще успѣе да залѣси безъ много разходи околните празни общински мѣста, които почти въ всяко село са въ изобилие; ще може, чрезъ нищожно увеличаване на общинската върхушина — която въ случая може да се вземе въ форма на милостина — да поправи развалените чопи и кладенци.

в. Училището. Антогонизма, който, поради разни причини, съществува между кмета и учителя, между учителя и уч. настоятели отъ ден на ден все повече се изострява; а слѣдствията отъ това са: съвършенното занемаряване на училището, изчезването на интереса къмъ учебното дѣло и осакатяването на младото поколение. Ето за що, длъжностъ е и на двѣте страни — на общинарите и на учителя — да изкоренятъ тази вражда помежду си и рѣка за рѣка да подемаатъ енергически учебното дѣло. А това помирение ще стане, когато учителя, като лице най-интелигентно въ едно село, се постави като съветъ на науката и морала; да стъпи съ твърдъ кракъ на всяка подлостъ, на всяка дребнавостъ, на всяко ниско партизанство и смѣло да поведе народа къмъ пътятъ на истината; когато кметътъ, учил. настоятели или въобще всички общинари, поставяйки училището, като изворъ на доброто, истинното и полезното — искрено подадатъ ръка на учителя: да се грижатъ за неговото материално обезпечение, да му даватъ пълна свобода

въ полезните му предприятия и да се довършватъ на неговите добри съвѣти. Само при тези обстоятелства, при такава задружна и сърдечна дѣятелност ще имаме хигиенични училища, училищни градини, читалища, вечерни училища, възрастни дѣца — или съ една дума — училището ще бъде поставено на истинската и желана висота, — само тогава то ще е въ пълната смисъл на думата училище, като источникъ на свѣтлината, като бичъ на мракътъ. Не ще бъде даже нито грѣшно, нито срамно, ако общинския съвѣтъ при рѣшенето на нѣкои въпроси, които иматъ значение за благосъстоянието на селяните, да севира мнѣнието и на учителя. Да, още веднажъ повтаряме, нека единия път за всякога се разбере отъ будащите съзнателни общинари, че училището е единия отъ най-главните фактори за щастията на народитъ, — то отваря очите на човѣка, показва му истината и го тласка къмъ пътятъ на освобождението. Така че, всяка немарлива обѣска къмъ него, е гибелна за самия народъ, който не почита училището си, той не почита и самъ себе си; а тъйвъ народъ рано или късно е осъденъ на загиване.

г. Птицата. Единия отъ факторите за економическото развитие на една страна е нейните птици и съобщения. Както по количеството на употребения сапунъ отъ единия народъ, се цѣни за неговата интелигентностъ, така и за множеството и уредбата на птиците въ една страна, се цѣни за нейната економическа висота. Ний за сега ще се ограничимъ само съ селските и между-селските птици, — съ тези, на които уредбата влиза въ работата на общинарите.

Първото грозно и отвратително впечатление, слѣдъ мърсотията въ селата е развалените птици. Тукъ ще забѣлжи човѣкъ, какъ двойки слѣдъ двойки впрѣгнати добитѣци пѣлятъ и се пързалатъ изъ калните и изкопани птици; какъ чифчий съ отчаяни и нажалени лица обикалятъ прѣкатурените или потрошени кола; какъ малки соплачетъ шумно закарватъ по цѣла суря кузи и недѣгани добитѣци на паша и какъ множество майки, облѣчени въ черно, издаватъ сърдечераздирателни писания за удавените имъ отъ придошлите бари дѣца. Да, впечатленията са грозни, мисълта грапава и заключенията жални. На пръвъ погледъ човѣкъ би си помислилъ, четукъ иматъ намѣса доста неблагоприятни обстоятелства — би го отдалъ на лошето материално положение на селянина, на незаинтересоваността на правителството и пр.; но, ако се взрече по серьезно, ако обмисли по обстоятелствено, ще дойде до резултата, че това нито влиза въ работата на правителството, нито пъкъ изисква нѣкакви огромни разходи и, че главната и същинска причина лежи въ самите селяни, особено въ нехайството на общинарите. Нима е невъзможно въ празниченъ денъ, или въ нѣкой дъждовенъ дѣлниченъ, когато всички селяни се разтакатъ съ кръстосани рацѣ по меканитѣ, да се свикатъ отъ кмета, да се разпѣдѣлятъ на групи и да се разпратятъ по разните мѣстности, за да поправятъ птиците си? Нима е невъзможно зимно врѣме, когато кърските работи са достигнали до своя минимумъ, този сѣщия кметъ, въ споразумие съ другите кметове на близлежащите околни села, да започне по сѣщия начинъ уредбата на помеждутѣните птици. Не само поправки, ами и цѣли между-селски посета могатъ да се направятъ, стига само подтикъ отъ общинарите, по добра смѣтка отъ населението за загубата, която прѣтърпява съ тези разнебитени птици — въ отношение на денгубата съ потрошените си кола и осакатени добитѣци, въ отношение на кова-

та добитѣчна и т. н. Да, вътрѣшенъ подтикъ, самонадеждностъ и работа, господата земледѣлци, — тамъ е подобренето ви, това е спасението ви. Когато болникътъ самъ за себе си се негрижи, най-добриятъ докторъ не може да му помогне. Когато вий сами, господа, за себе си се не грижате, нито държава, нито правителство е въ състояние да ви помогне. На работа прочее!

Ще продължимъ.

А. Ст. Стамб.

Състоянието на общинските хамбари изъ Пловдивския окръгъ.

(Продължение отъ брой 2).

Съсвѣтъ друго нѣщо щеше да бъде съ общинските хамбари при добръ контролъ, ако са въвѣдха и водѣха редовно книгите по общинските хамбари, прѣметъ и въ чл. 98 п. 2 отъ закона за селските общини, и ако не се потѣпкваше отчетната година на общинския хамбаръ. Както привѣдохме прѣмѣра, слѣдъ 2—3 години използване, ще се събере извѣстно число кила храна и земледѣлското население, въ всеки случай, ще си посрѣща належащите нужди и при най-малки притеснения, всеки земледѣлецъ ще прибегне до него (хамбаръ). Отъ горното използване гарантираме, че единия денъ ще се окаже, че има въ него (хамбаръ), повече храна отъ колкото е нужна за общината, тогава излишка въ всеки случай, ще се продаде на публиченъ търгъ по законния установенъ редъ и добитата сума ще се внесе въ земледѣлската каса. Ето прѣмѣра при който освѣтъ, че ще се образува храна въ общинските хамбари, ще произлѣзе и излишекъ и ний ще го продадемъ, ще внесемъ сумата въ земледѣлските каси и ще си направимъ и единия париченъ кредитъ (капиталъ) който пъкъ отъ друга страна ще помага на земледѣлците отъ общините и при разни износи, разбира се, условия. Ето начина по който ще си образуваме и ний, като земледѣлците отъ по напредналите Европейски държави и храна въ общинските хамбари и капитали въ земледѣлските каси, Какво ще правимъ съ така образувания капиталъ, може би, ще попита нѣкой отъ насъ? Ето отговора отъ всички: по законенъ редъ ще си порѣчаме чрезъ почитаемото ни правителство да ни се доставятъ разни земледѣлски машини и съжива, можемъ туй сѣщо да си порѣчаме и добри разплодници. А всички тези същности за насъ земледѣлците, ний ще се добиятъ отъ невидна страна, само съ едно търпение отъ нѣколко години. Да, това ще предприемемъ за отговоръ на първа рѣка всички.

И така слѣдъ редъ усили трудове, слѣдъ редъ сериозни мѣрки отъ страна на г. г. Окр. Управителъ, Ок. Началници и Общ. Кметове, въ повечето общини въ окръжието ни се устройва общ. хамбари прѣвъ 1898 година. Почна се раздаването на събраната храна и още есенята до настѣпване на новата 1899 година, храната се раздаде взаимнообразно на земледѣлците за използване и, разбира се, че на нуждаещите, съгласно правилника. Видѣхме, че по въ тези общини, въ които се устройва общински хамбари, земледѣлца щеше да се утѣрве отъ безобразните лихвари. Единичката надѣжда на насъ земледѣлците се насочи къмъ общинските хамбари. А какво стана отъ слѣдъ питае всички, какво стана съ устройните общ. хамбари и съ раздадената взаимнообразно храна? Мислимъ всички знае това. Стана промѣна на кабинета, стѣпи на министерската топла скамейка за министръ на вътрѣшните дѣла Г. Радославовъ. Какво извърши отъ послѣ — всички знаемъ. Въ името на Либерализма съ 1—2 замаха растури всички селско-общински съвѣти, разбира се, да си настѣпи угодниците на работа, та поме единъ да каже утрѣ „Богъ да прости...“ Общинските съвѣти по селата се завзеха отъ единия алчни властолюбци, които докараха общин. хамбари до това незавидно положение. Прѣвъ властвуването имъ, дойде отчетната година на общин. хамбари — мѣсець Юлий 1899 г., ний единия общ. съвѣтъ отъ либералните привърженици не помисли за тяхъ, никаква смѣтка не се подири за тези хамбари, па и чиновниците — голѣми никакви отчетни вѣдомости не поискана отъ г. г. кметове. Любимите ни либерали съвѣти се посвѣтиха и изключително се отдадоха на грозното пусто партизанство, това последното ги облада, усели и тѣ невиджаха общинските си кметове — благородници на сиромашки грѣбъ, че почнаха да правятъ командировки и гдѣто щѣло и гдѣто не щѣло, само и само да се понапаятъ — зеръ сѣ нови, а други гладни, пъкъ иматъ, освѣтъ това и разходи гдѣто ходиха на горѣ — на долу да се трудятъ и срамуватъ прѣвъ голѣмичите си да

растурят старите съвети и се настанят тѣ! Характеръ на либерална корпорация! Очевидно сме, съ факти потвърждаваме всички неправилни командировки, които предприемаха за нищо и никакво. При никой друг режим, не сѣ ставали такива чести командировки. Прикажи всички съ тѣх—распаха общините, че най-послѣ, като се припльни чашата на тѣрпено, сами си осмисляха прѣдизниите си постѣпки — но кѣсно, когато почнаха да стават случки и всички земледѣлци въстанаха противъ тѣхъ (командировките) За примѣръ ще посочимъ с. Демирджелери околната ни, което при послѣдните издѣвателни дни на либералитѣ, се наводни отъ тѣхъ (послѣдните) за уталожене на По нататѣкъ — нѣмъ вземѣмъ такива кметове, които за едно ходене до гр. Пловдивъ, вземаха 30—35 лева километрически пари. Тѣ виждаха примѣра отъ чиновниците — голѣми, наредени на държавната трапеца, но незнайтъ, че тѣзи чиновници вземаха километрически си пари отъ гърбѣта на държавата, та помислиха и тѣ (кметовѣ), но гърбѣта на общинитѣ во главе общинаритѣ се затресе и тѣ позорно се плъзнаха по ребро и сега общинаритѣ-земледѣлци се числятъ въ индустриеското съсловие! Имаше разговоръ и тѣ кметовѣ въ обезсѣнища сега се исповѣдватъ прѣдъ насъ, че какво тѣхнитѣ голѣмци имъ казвали „Да Ви убавяватъ учитѣ, ако не крадете . . .!“ Е, разбира се, че като на въорави имъ отворили вратата, и тѣ, както казахме, щѣло — нещѣло правиха командировки, магнаха заповѣди за отсъствия ужъ по общински работи, вземаха постановления и километрически имъ пари се признаваха, постановленията имъ се признаваха отъ голѣмците имъ. Нѣмъ ви пошпимъ защо, ама думата тукъ да си остане! „Надѣ е вортѣ да угодимъ на „нашите“ . . .!“ Поради тѣзи обстоятелства, ушитѣ на противниците имъ , растѣха и тѣ развиха по-голяма дѣятелностъ въ заблуденото си партизанство. Отъ малодушие, виде се, нѣкои отъ кметовѣ се извѣняваха прѣдъ насъ, ако и некорѣктно, че дѣсятѣ книжа вземали отъ градѣтъ, наставления имъ се давали, дѣсятѣ привозвали по неплѣти врѣме и прочие работи независащи отъ тѣхъ, та заради туй имали толкова чести командировки, та по тѣзи причини и прѣвъ 1900 година непогледнали къмъ общинскитѣ хамбари. Струва ни се, че фактитѣ приведени до тукъ сѣ достатъчни, та нека не продължаваме да говоримъ, че рибаритѣ т. е. либералитѣ въ програмата друго пишеха и проповѣдаха, а мѣжду „наши“ и „ваша“ друго вършеха. Настроено имъ бѣ: разсипване страната, разорене още повече страдающитѣ финансии, ограбване и оголване земледѣлца съ непоносимъ данѣченъ товаръ „дѣсятѣ“. Всѣки ама, башъ всѣки, като почнешъ отъ най-висшия до най-долния чиновникъ отъ Радославовитѣ, своего рода хора чиновници, всѣки седналъ и мисли источници отъ кждѣ да открадне, други какъ да проявятъ споръ негодѣ—да телгятъ километрически. Съ една рѣчь всички имъ либерализмъ бѣ насоченъ по този планъ: партизанство, кражба, разорене финансии, потъкваме закони и правилници, ограбване и оголване земледѣлца, километрически пари и пѣтни и дневни на всѣка стѣпка и най-послѣ „наши“ и „ваша“.

Ето вкрадце причинитѣ, които ги заставаха да не зачитатъ закони и правилници, а напротивъ ги потъкваха. Ако имаше контролъ отъ по-висшето началство, ако г. г. Околийскитѣ Началници се бѣха застъпили и поискали отъ подведомственитѣ си кметове отчетни вѣдомости и книжата водени прѣвъ гоизата по общинскитѣ хамбари, то кметовѣтѣ волею не волею, щѣха да урѣдѣтъ надѣвъ—матри книжата, щѣха да приставатъ какъвъ-годѣ отчетъ по хранитѣ въ хамбаритѣ и тѣ послѣднитѣ нѣмаше да дойдатъ до това плачевно положение. Но тогавашнитѣ началници голѣмци не гледаха да зачитатъ закони и правилници, а глѣдаха да угодятъ на съпартизанитѣ си кметове и съвѣтници, разбира се, отъ заблудене въ партизанство, та хвърлиха общинскитѣ хамбари, народната мжка, бждѣщето на земледѣлца — за изкопчване отъ рѣцѣтъ на безбожнитѣ лихвари, въ дѣното на морето и приадоха какътъ на насъ земледѣлцитѣ. А заете ли защо? Забѣтѣжката подѣ чл. 22 отъ приврѣжениитѣ правилникъ казва: длѣжникъ, който е взелъ въ заемъ храна отъ общинскитѣ хамбаръ и не я внесе въ продължение на двѣ години, се лишава отъ правото да взема за въ бждѣще взаимнообразно храна. Ето отговора. Е какъ ви се виде г. г. либерали, нѣмъ проститѣ и невини земледѣлци ли сме виновни въ това, че утрѣ, може би, правилникътъ ще посегне и ни убие то ва право, да не се ползваме отъ общинскитѣ си хамбари и внесена въ тѣхъ храна да отиде на вѣтѣра? Може би, нѣкой отъ васъ да си искриви думата и каже просто „като

сж я ввели взаимнообразно да я внесатъ“. А разгърнали ли сте този правилникъ да видите що се прѣдписва отъ него, видѣли ли сте вѣй, че всичко що се прѣдписва иска контролъ? Съ горний си отѣтъ ще хвърлите вината върху насъ земледѣлцитѣ, но въ полсжение ли сме нѣмъ да узнаемъ това прѣдписане отъ правилника? Вѣй козъ код-жамитѣ голѣмци незнаехте и не изпълнявахте това що ви възлага поменатий правилникъ и ни убихте това право, единичката ни мадѣжда, та нѣмъ ли, че отъ тѣмни зори съ жени и дѣца, старци и баби се прѣснемъ по полето и работимъ дѣнонощно, тлѣтитѣ Ви заплади да платимъ; нѣмъ ли, че по цѣли неплѣти не се прибираме по домоветѣ си по една риза да си приобличемъ; нѣмъ ли, или Вѣй, че стоитѣ по цѣли дни съ крѣтосани рѣцѣ на зелемитѣ маси? Народа г-ла, прѣстий народъ—земледѣлца съзидъ алото гдѣ се крие и кои сж причинитѣ за пропадането на общинскитѣ хамбари. На селнаитѣ та се копрятъ пакъ за властъ, Боже, Боже . . .!

Да вземѣмъ за примѣръ хамбара на Демир-Ново-Махаленската община, Пловдивска околия и да видимъ какъ пропадна той. Въ нея община мѣжду голѣмцитѣ услиа отъ страна на общинскитѣ съвѣтъ дѣятелността на тогавашний общински кметъ, мѣжду още по трудолюбивитѣ земледѣлци, се устрои общин. хамбаръ прѣвъ 1898 год., събра се храна около 40—50 кила. А кждѣ отиде тази храна, защо я нѣмъ сега въ общинскитѣ хамбаръ, кждѣ отидѣ надѣждата на земледѣлцитѣ отъ нея община? Извѣстно ни е на всички какви трудове се положила за цѣлѣта по устройството му, по като се събира храната. Колко добръ извърши тогавашний съвѣтъ, че тѣзи 40—50 кила храна, раздаде на бѣднитѣ земледѣлци отъ нея община и ги отърва отъ безбожнитѣ лихвари, които се бѣха вараждали до уши, че ще лапнатъ и послѣдний декаръ ниви на источниитѣ земледѣлци, тѣй че всички бѣдни земледѣлци прѣвъ пролѣтъта 1899 година се изхранаха и неприбѣгнаха да си продаватъ имотитѣ, поне прѣвъ нея пролѣтъ. Ами ако бѣха продали частъ отъ имотитѣ си прѣвъ нея година, то прѣвъ послѣднитѣ двѣ злочастни години, какво щѣха да правятъ, нали пѣха да се предадатъ въ обятията на грозний гладъ? За събиране новъ облогъ неможеше и дума да стане, дѣто е рѣчено, копче не може се събра, понеже всички видѣхме урожая прѣвъ тѣхъ години. Прочие, питаме повторно, кждѣ отиде събраната храна прѣвъ 1898 год., слѣдъ като се раздаде взаимнообразно на земледѣлцитѣ за харманъ 1899 година, събра ли се храната прѣвъ него харманъ, колко се числеше храната въ него прѣвъ 1898 год., кои сж причинитѣ за пропадането му—пѣкъ и догдѣто знаемъ защо ни е да читаме. Стана блажъ на общин. съвѣтъ, промѣни се кметството за хатѣръ на 1—2 лица, новитѣ общ. съвѣтници и кметъ нѣму мислѣха много—много за общин. хамбаръ, земледѣлци, отчетна година и прочие—знаемъ кждѣ имъ бѣха насочени идеалитѣ, слѣдъ поемаме общ. управление и по-горѣ описаме и мечтателството имъ за властъ. И така се изминаха цѣли 2 години, нищо ама, абсолютно нищо не извърше либералното управление за подобрене общ. хамбаръ, той пропадна и земледѣлцитѣ се лишиха отъ право. Мислимъ същото нѣщо е и съ общ. хамбаръ въ Увунъ-Кървската община и много други изъ Пловдивска околия, че за излизно считаме да описваме положенето на общин. хамбари въ тѣзи общини, понеже сжщата участъ испита и тѣхъ. Отъ наведенитѣ до тукъ примѣри виждаме, че либералното управление е причината, да пропаднатъ общин. хамбари. Либерали Тонковци! Поеха властѣта пѣкъ не смѣтатъ, че единъ денъ ще станатъ рибари! Богъ знае що мислѣха!

Прочие, нѣмъ земледѣлцитѣ, като виждаме че замина режима на белегчетара, режима на крадцитѣ и на убийствата, видѣхме се още щастливи що-годѣ и въ това, че на чело на управлението минаха сжщитѣ оиѣзли лица, които на врѣмето си земаха при сърдце грижата при устройството на общинскитѣ хамбари, че сега че погледнатъ съ още по-добро око, отколкото прѣди, за въздигане депозитната храна въ тѣхъ (хамбаритѣ) и обичаме да върваме, че при настоящий харманъ, окол. ни началници че се погрижатъ за тѣхъ, че ще заставятъ кметовѣта да събиратъ разпадената храна взаимнообразно, че ще поискатъ отчети за миналитѣ 2 години, че ще поискатъ и воденитѣ книжа прѣвъ тѣхъ години, и най-послѣ, че ще взематъ присърдце грижата за въвеждане нови такива, а най-вече при отчетната година на общ. хамбари. Като оставаме съ надѣжда за горното подобрене на общинскитѣ хамбари, обръщаме се къмъ Г-на Пловдивскитѣ Окол. Началникъ, когото молимъ да се заеме за цѣлѣта изъ околията ни, като му заявяваме, че при удовле-

творене нече прѣнебрегнемъ отъ да не искажемъ благодарността си.

С. Демир-Н. махла.

За земледѣлцитѣ: И.

Д-ру Любимову.

При липсата на положителнитѣ данни, въ главата на човѣка всѣкога се загнѣдватъ: прѣдубѣжденията и мракътъ на заблуденията.

Приамливостъта и неупоритостъта на горното е ясно като свѣтлата заря.

На тия мисли на навѣрно писаното отъ г-нъ Любимовъ (навѣрно това име е псевдонимъ) въ в. „Истина“, бр. 13, стр. 1 и 2 отъ 31 Августъ т. г. — Относително подобренето на учебното дѣло у насъ.

Прѣди всичко, нека ни бжде позволено да забѣлимъ господину Любимову, че то би било прѣдпочитателно отъ негова страна да се занимае съ по-друга категория работи, отъ колкото да зачеква въпроси, които иматъ своитѣ експерти.

Прѣдпочитателно би тоже да си не скѣпи труда и врѣмето, и изучи основателно въпросътъ, като му направи най-старателни корекции и като вземе на разположенето си фактитѣ, които да се коренятъ въ основитѣ на самата дѣйствителностъ — нека изкаже мнението си.

Далечъ отъ претенциитѣ на познавачи по трактувания отъ г-нъ Любимовъ въпросъ, ползуваме се отъ случая да кажемъ и нашето мнение.

На въпросътъ. Господинъ Любимовъ, като разсждава по подобренето на учебното дѣло у насъ, казва: „за подобренето на учеб. дѣло у насъ, метрѣбва да се взема въ съображение интереса (?) (к. м.) на учителското тѣло, или този на нѣколцина учители.“ Но за казъвъ интересъ говори г-нъ Любимовъ? Знае се, че подъ понятието интересъ, влияватъ много и много интереси. Обаче, както по-на долѣ слѣдва, изглежда, че г-нъ Любимовъ зачеква материалното положение на учителя.

На това ще отговоримъ Любимову, че до тогавъ, до когато завѣтната пѣсень на човѣшкия стомахъ — гладътъ — не затихне, нѣмъ да прѣстане и борбата за обезпечене на живота. Прѣди всичко стомахътъ подѣща човѣка, че трѣбва да яде, за да работи — такъвъ е закона на човѣшката природа. Кое съсловие днеска, всѣкога и всѣкаждѣ не развива дѣйностъ за усигурене и гарантиране на живота си? Споредъ г-нъ Любимовъ являва, че учителътъ трѣбва да работи и и да се свива подъ натиска на мизерията и гладътъ. Добръ. Тогава казва че бжде работата му; отъ гдѣ ще черпи енергия за работа? Чуенъ лило-гизмъ! . . . Или, може би, положенето на учителътъ, особено на основния, да се покавва Любимову равово, та не трѣбва да се подобри! — Жалко, че се намиратъ хора, да разсждаватъ така. Положенето на общинскитѣ класни*) учители не е по-за-виждане отъ онова на основнитѣ, като се има прѣдъ видъ начина на изплащането имъ.

Прочее, за да бждемъ по кратки, нека разгледаме точкитѣ, които г-нъ Любимовъ е изказалъ относително подобренето на учеб. дѣло у насъ; ще видимъ до колко е основателенъ, като, въ края на всѣка точка, ще се постараемъ да кажемъ и скромното наше мнение.

1) „Да се уволнятъ, казва г-нъ Любимовъ, всички степенувани класни у-ли и у-ки, които нѣматъ висше образование“. Добръ. Но подъ кой § отъ закона или инструкцията ще се подведатъ тия у-ли и у-ки и каква ще бжде мотивировката на тѣхното уволнение, когато сж и степенувани? — „По слаба подготовка“ прѣдсѣщаще че каже г-нъ Любимовъ. Толкосъ по-злѣ за него. За неспособенъ ли считате, драгий, единъ у-ль, който 10 или 15 години е развивалъ гърди и е раздавалъ наука — дори и на тебъ — и е атестиранъ отъ инспективитѣ власти, които сж дали санкцията си за неговата способностъ? Кждѣ ще отиде тая плеада ратници на просвѣта и на чий гърбъ ще живѣятъ? — Горчива признателностъ! За какви економии говорите, когато тия извъдени хора ще трѣбва да се пенсионираатъ, а мѣстата имъ ще се запълнятъ съ свѣршивши висше образование съ двойно по голѣми заплати? Коя ще е тая селска община, на била и градека, която, мѣжду основнитѣ си у-ли, ще трѣбва да издържа и 7—8 класни съ висше образование и съ по 200 л. минимална мѣсечна заплата? При това, като махнитѣ самооболденето на страна, ще видите, че старитѣ у-ли не по-лошо ще изпълняватъ длѣжността си. Гдѣ сж тогава економитѣ? Гдѣ сж подобренитѣ? Ами какво ще стане съ непенсioniранитѣ у-ли; не прѣдстои ли имъ да сѣстятъ редоветѣ на пролетарията? Ами сѣмействата имъ? . . .

*) Трѣбва да различаваме общински отъ държавни.

— Езикътъ на принципътъ не е такъвъ, като оия на нуждата. — Много бързате; реакциитѣ всѣкога сж опасни.

Относително 2-та точка—за волнонаемнитѣ класни у-ли ще кажемъ, че замѣняването имъ съ редовни, трѣбва да стане, пол-легка и, понеже държавата ги е приела на своята работа, по-рано прѣди да свѣршатъ наукитѣ си, трѣбва да се погриже за тѣхното бждѣще. Това го изиска правото на дългътъ. Това за класнитѣ учители.

3) „Да се уволнятъ—продѣлжава Любимовъ—отъ основнитѣ училища всички степенувани у-ли и у-ки които нѣматъ пълно срѣдно образование“. Значи: да се изхвърлятъ на улищата и тия хора, които държавата подложи на сжщия почти пензъ, на който се подложиха и тия съ пълно срѣдно образование при степенуването имъ. Чудна логика! Какъвъ ще бжде и тѣхния мотивъ при уволненето, когато перспективното министерство ги е атестирало за „учителска правоспособностъ“?

4) „Да се уволнятъ всички основни у-ли и у-ки, които сж завършили нѣкое срѣдно специално училище, като земледѣлско, грѣнчарско, дърводѣлско, винарско, желѣзарско и пр.“ Тукъ г-нъ Любимовъ релефно изпѣква, като каква категория ще да е, защото, незнаемъ какъ, но нищичко не спомѣнува за свѣршилитѣ семинарии. Тѣхъ, може би, ще ги държи за въ резерва или въ прочето—нищо нѣмаме противъ.

Като прочетохме горната точка, въ чудна алтернатива се намѣрихме, защото незнаемъ за кой чинитѣ земледѣлци и пр. говори. Степенувани ли, не степенувани ли—и той надали знае. Както и да е, по-странно ми е, като виждаме, че се трактува въпросъ, лишентъ отъ всѣкакви убѣдителни аргументации, а просто на просто — да се прикава

Отъ казаното на г-нъ Любимовъ излиза че той незнае подготовката на свѣршилитѣ земледѣлско и винарско училище (отъ останалитѣ: желѣзарско и пр. надали има у-ли) и надали ли е сторилъ трудъ да надѣрне и поровни програмитѣ на помѣнатитѣ училища. При това ще му кажемъ, че свѣршилитѣ земледѣлски и винарски училища, се подлагатъ на „държавенъ изпитъ“ по сжщата програма, на която се подлагатъ педагогисти и гимназисти.

Е, добръ; веднажъ степенува въ такъвъ у-ль и му е призната „учителската правоспособностъ“ тогава гдѣ намира Любимовъ неговата неспособностъ? Нѣщо повече; ако единъ педагогистъ или гимназистъ е полѣзъвъ за у-ль, колко повече ще бжде полѣзъвъ единъ у-ль съ земледѣлско образование, който, заедно съ подготовката да бжде у-ль, е подготвенъ да започнае населенето съ рационалното земледѣлие, още повече като се има прѣдъ видъ нашата страна! Идеята за създаването на „врѣменитѣ курсове по уреждането на учил. градини“ не се ли е явила отъ нуждата, да разбира учителътъ и земледѣлие? По нататѣкъ оставаме фактитѣ да говоратъ. Нека ни бжде простено да кажемъ още, че изъ между най-добритѣ учителски сили, намиратъ се мнозина и съ земледѣлско образование. Интересно ще да е да видимъ, какво мисли Любимовъ за свѣршившитѣ висше земледѣлско образование, тѣй като за тѣхъ нищичко не казва.

Другъ ще е въпросътъ, слѣдъ реформирването на срѣднитѣ земл. училища.

Относително 5-та точка—за волнонаемнитѣ основни у-ли и у-ки—ще кажемъ, че както не повѣрѣдиха учеб. дѣло въ продължение на 8 или 10 годишното си служене, тѣй нѣмаше да го повѣрѣдатъ и сега; даже изъ мѣжду тѣхъ се намиратъ сили, които въ нищо нече отстъпятъ прѣдъ мнозина степенувани. Уволненето на тия хора трѣбваше да стане не съ единъ замахъ, но да се погрижеше държавата за тѣхното бждѣще, защото и тѣ сж плѣтъ отъ плѣтъта ни и кръвъ отъ кръвьта ни. Най-послѣ метрѣбваше държавата да бжде толкова непризнателна за толкова годишната имъ служба и съ такава най-скромна заплата.

Въ заключение ще кажемъ, че учебното дѣло у насъ се нуждае отъ реформи, ама реформи основани на здравия разумъ и добрата практика и че каквито и реформи да се въведатъ, трѣбва да станатъ: постепенни, осторожно и обмислени.

Гр. Елена 2/IX 1901 г.

До виждане Златиновъ

ХРОНИКА

Гроздоберѣтъ на останалитѣ около стотина декара запазени отъ филоксерата и маната лозя въ гр. Плѣвентъ е почти на привършване. Качеството на 2—3 пхти прѣсканото грозде е по-добро отъ миналата година. Проц. съдържане на захаръта е отъ 18 до

230. Цѣната която му се дава на ведро се колебае отъ 61½ до 8 лева.

Миналите дни смѣсенитѣ влакѣ идаятъ отъ София за Плевенъ е примазали една волска кола съ воловетѣ и стопанинѣтъ имъ, на рампата при с. Телишъ. Момченцето, което е било на колата е скочило и успѣло да се спаси, вижда се по прѣдчувствие, а стопанина е търкалялъ близо около 30 метра прѣдъ носа на машината и отхвърлялъ на пита, убитъ е сжщо и единиятъ волъ. Убийгия стопанинъ е забѣлѣвалъ идания отъ завоя на 200 метра трѣтъ и му е било дадено сигналъ да спрѣ колата си, обаче той си помислилъ, че може да привари пристигането на влака до него до като свършилъ съ живота си.

Конгресътъ на българскитѣ бубохранители — копринари е откритъ въ гр. Пловдивъ на 15 т. м. За прѣдседателъ е билъ избранъ г. Танчевъ, а за подпрѣдседателъ г. Шоповъ отъ Станимака.

Бившиятъ учителъ г. Н. Владевъ въ низшето държавно земледѣлско училище въ Борушъ, който самъ си подаде оставката, се научаваме де е назначенъ за Ломски районенъ инспекторъ по лозарството и земедѣлството. Г. Н. Владевъ е, доколкото го познаваме, доста добъръ момък и трудолюбивъ, но все по добръ щѣше да бѣде, ако М-то на Т-та и З-то даваше по прикрито, тия кратковрѣмни аванси. Г-нъ Владевъ сигорно на ново ще започва съ новото лозарство.

Български Търговски вѣстникъ съобщава, че военния министръ г. Паприковъ е заповѣдалъ да се дадатъ подъ сждъ командири на 1 артилерийски полкъ, полковникъ В. Сабовъ и майора отъ сжщия полкъ А. Балтаджиевъ за разни прѣстѣпления. Ний вѣрваме, че ако г. Паприковъ се заинтересова, ще изкара много прѣстѣпници (голѣмци) отъ лагера на Българската армия.

Неразбирьошъ на 16 т. м. нашиятѣ приятели отъ Пловдивско бѣхъ свикали събрание въ гр. Пловдивъ. По него ние получихме слѣдующитѣ телеграми отъ Пловдивъ:

Плевенъ, Земледѣлски Сѣюзъ.

Събранieto опрѣдѣлено да стане днесъ отъ земедѣлци изъ Пловдивска околия не се състоя понеже се намѣсиха цанковиститѣ и искатъ да взематъ връхъ съ нарочно подготвени отъ двѣ села хора.

П. Ивановъ, Стояновъ, Кръстевъ, Царевъ, П. Чебановъ, П. Руменовъ, И. Георгиевъ, Андоновъ, Т. Георгиевъ, Василиевъ, Бюро на събрането: Н. Кантарджиевъ Г. П. Василевъ, Илия Видивъ. Опълномощенъ отъ с. Калековецъ К. Зеконъ.

Плевенъ, Земледѣлски Сѣюзъ.

По Цанковишка намѣса събраниято не се състоя. П. Ивановъ, Найденовъ Комановъ, Стоенчо Колевъ.

Въ сжщия денъ обаче получваме друга подадена въ 2 ч. и 45 м. слѣдъ обѣдъ както слѣдва:

Плевенъ, Централний Земледѣлски Сѣюзъ.

Днесъ при многолюдно събрание избрахме врѣменно настоятелство организиране дружбитѣ ще слѣдва бързо.

Прѣдседателъ земедѣлецъ Порязовъ

Сега явява се въпросъ: кой е този Порязовъ, откъдѣ накѣдъ се явява той, имали наистина той болшинството съ себе си, или е прѣдставителъ на нѣкоя политическа партия, която иска да се намѣсва въ нашитѣ чисти организационни работи. Ние канимъ приятелитѣ да ни явятъ подробно какъ стои работата, за да си уяснимъ положенето въ Пловдивско. За всѣки случай, ние явяваме на всѣки да знае, че при насъ нѣма работа ни единъ партизанинъ, па билъ той и цанковистъ, защото сити сме вече отъ тѣхнитѣ добрини.

Земледѣлското образование въ Австро-Унгария. Споредъ най новитѣ свѣдения, съ които разполагаме, Австро-Унгарската Империя е пропарана

съ земледѣл. и др. отъ земледѣлскитѣ клонове училища. До края на миналата 1900/1901 учебна година е имало: 172 училища по земледѣлното и клоноветѣ му, съ 1335 учители. Отъ училищата 2 сж висши, 2 академий отдѣлни отъ университетъ, 10 срѣдни земледѣлски училища, 5 лѣсничейски, 2 винарско—овощарско—градинарски, 40 нисши земледѣл. училища съ цѣлъ годишенъ курсъ, 63 земледѣлски съ половинъ годишенъ курсъ, 9 нисши лѣсничейски, 13 млѣкарски, 21 училища за градинарство, овошарство, винарство, хмѣлавство или лѣсарство и 5 по пивоварство и спиртоварство.

Б. Р. Това сж землед. училища въ провинция Австрия, гдѣто земедѣлнето е развито до висша стѣпенъ, даже и въ най загнѣтенитѣ села, а у насъ гдѣто земедѣлнето стои на стъпало на каквото е било прѣди стотини години, Министерството на Земедѣлнето се страхува да отвори такива на всѣкъдѣ въ страната. Какво значи не доволнителността!

Една голѣма грѣшка. Министерството на Земедѣлнето и Търговията назначава учители въ земедѣлскитѣ ни училища безъ да знаятъ тѣ какви прѣдмѣти ще взематъ. Извѣстно е че всѣка специалностъ изисква своятъ майсторъ и всѣкой челоуѣкъ има своя специалностъ, така че при едно колкото и малко отклонение отъ тази истина е въ врѣда на работата. Ако на земедѣлнеца възложимъ да прѣлага математика се прави такава огромна грѣшка, равна на онази, ако възложимъ на математика да прѣдава земедѣлние. Познания за прѣподавателъ не сж едни и сжщи, както познанията потребни на единъ челоуѣкъ за въ общественитѣ му животъ. Прѣподавателя трѣбва да знае всичкитѣ тѣнкости на прѣподаваемия отъ него прѣдметъ, обаче той не може да познава прѣдмѣти съ прѣподавателска вѣщина съвсѣмъ отдалечени отъ кръгътъ на специалността му. Нека говори кой каквото ще, но до когато у насъ дългѣрина разбира и медицина, и медицина дългѣрство, до тогава неможеме да усвоиме работата си както трѣбва.

Че земедѣлската организация е трѣнъ въ очитѣ на разнитѣ кокалановски партии е извѣстно, но че тя е повече отъ трѣнъ на народняцитѣ, това ние до сега незнаехме. Въ послѣдний брой на „Миръ“ е помѣстена отново една цѣла гадлива уводна статия по адреса на организацията, която по всичко личи, че е плодъ на нѣкой крайно дертливъ злоба, каквито не липсватъ въ тази партия. Ние се радваме искрено, че народняцитѣ сами идатъ да докажатъ и на ония наши приятели, които мислѣха, какво тѣ сж именно партията, която ще ни спаси, че не е така. Слѣдъ това гледище на „Миръ“ не сме ние които губимъ и бѣдѣщето скоро ще увѣри и „Миръ“ въ това. Шо сж дни, сж за напредъ.

На 14, 15, 16 и 17 т. м. Народнитѣ Прѣдставители отъ Ловчанската околия г. г. Я. Ст. Забуновъ, Гено Стойновъ и Павелъ С. Баевъ, сж държали своя отчетъ прѣдъ избирателитѣ си въ селата: Долни Биволъ, Александрово и Владина. Врѣдъ, особено въ първото и послѣдното села, избирателитѣ сж се стекли въ доста голѣмо множество и съ внимание сж изслушали своитѣ избраници, отъ които сж останали особено доволни. Едната половина на околията (западната) не е била изсходена по причина, че г. Забуновъ е трѣбалъ бързо да се върне въ Плевенъ, гдѣто прѣдстояло едно събрание на Плев. околийска дружба.

Двѣ години, откакъ Земледѣлската организация прояви своя животъ. За толкова кѣсо врѣме тя зае свое мѣсто и въ Народното Събрание. Длѣжностъ е, споредъ насъ, на всѣки разуменъ Българинъ да подкрѣпи тая Организация. Водими отъ желанието и ние да услужимъ, що годѣ, на тая идея, наехме се да издадемъ редъ брошурки за нашитѣ селени, първа отъ които е „Несчастна Сирота“ разказъ отъ Великомошанецъ. Въ тѣхъ по редъ ще очертаемъ неясното положение, въ което

сж попаднали нашитѣ Съотечественици, братя и бащи — орачитѣ и, силитѣ си, ще укажемъ на срѣдствата за спасение.

Книжката е излязла вече отъ печатъ и е готова за разпространение. За тая цѣлъ се изпратиха покани до всички Прѣдседатели на Земледѣлски дружби да запишатъ по възможности повече спомоществатели и изпратятъ поканата по принадлежностъ.

Книжката ще струва 10 ст. и ще обема повече отъ 1 печатна кола.

Явяваме на г. г. абонатитѣ си, че този е послѣдний брой, който имъ испращаме и слѣдующитѣ броеве ще се испращатъ само на тѣзи които прѣдплатятъ за III година на вѣстника ни. Прѣзъ първитѣ двѣ години на издаванетоъ му е имало почти половината отъ абонатитѣ ни, които сж го получавали на вѣрсия, обаче тая година твърдо сме рѣшили да го испращаме само на прѣдплативши. Всички писма безъ прѣдплата ще оставятъ безъ послѣдствие. Който желае да четѣ вѣстникъ да си плати.

На събранието, което се състоя на 21 т. м. провъгласени сж за кандидати за Народни Прѣдставители на Земледѣлската организация за Плевенската околия г. г. Димитръ Драгичевъ, репакторъ на в. „Справедливостъ“ въ Ст. Загора и членъ отъ Центр. Упр. Комитетъ на Бѣл. Землед. Сѣюзъ и Вешко Дуновъ отъ с. Долни Дабникъ — Плевенско Дѣловодителъ Касиеръ на Плев. Околийска дружба.

Въ сжщото събрание язовари се г. П. Узуневъ, прѣдседателъ на Староселската Землед. дружба, да управлява врѣмешно еблата на Плев. Околийска дружба вмѣсто досегашний г. А. Митовъ.

Ново основани землед. дружби.

Въ с. Скобелово — Борисовградска околия, е съставена земледѣлска дружба, съ съставъ: прѣдседателъ Ж. Костовъ, подпрѣдседателъ В. Г. Терзиевъ, касиеръ-дѣловодителъ Ап. Д. Раловъ и седемъ души съ вѣтници.

Въ с. Бялъ Брътъ — Прѣславско, съ съставъ: прѣдседателъ Андоу Георгиевъ, подпрѣдседателъ Н. Марковъ, касиеръ-дѣловодителъ Ен. Николовъ и Стр. Димитровъ и съвѣтници: Ст. Миневъ и Х. Ахмедовъ.

КАКВО СТАВА ИЗЪ ЧУЖБИНА?

Южна Африка. Понеже сега въ Прѣтория има зима, то затова и буритѣ сж се оттеглили на зимовище, като сж оставили Англичанитѣ малко на мира. Но това неше отиде за дълго. Въ Лондонъ тѣзи дни пакъ сж се заравдали че били пленили половина дузина Бури. Но Лондончани грижливо замѣлчаватъ, че Деветъ е нахлулъ въ Наталъ и задигналъ сума провизия и дрѣхы.

Германия. Императоръ Вилхелмъ пакъ нѣма да утвърди Каифмаъ за Берлински кметъ, който втори пътъ е вече избранъ, въпрѣки волята му.

Берлинцитѣ поискали да се въздигне единъ паметникъ въ паметъ на пожарогасителитѣ, паднали въ пламачитѣ на своята служба. Той билъ въздигнатъ. Но щомъ вижда това Императоръ Вилхелмъ, искавалъ своето очудване, какъ е могло това да стане въ неговата столица безъ неговото знае и заповѣдалъ, това за напредъ никога да се не случва.

Астрономическитѣ инструменти отъ Пекинската обсерватория, които Германцитѣ задигнали отъ Китай, били донесени въ 56 сандѣка въ Постомъ, кждѣто ще бѣдатъ поставени по изричната заповѣдъ на Императора Вилхелма.

Това не е твърдѣ голѣма слава за германцитѣ.

Франция има тѣзи година много вино. Полицията държи всички анархисти подъ ключъ, за да не направятъ нѣкоя пакостъ. Единъ голѣмъ подарѣкъ се готви за царя и царицата.

На въврѣнения, които се даватъ отъ францускитѣ вѣстници, трѣбва положително да се вѣрва, че прѣдседателъ на републиката Г. Емилъ Лубе ще посѣти официално Руссия, за да повърне посѣщенето на Царя въ Франция.

Царя е обещалъ на Парижкия Град. Кметъ, че идущата година ще посѣти Парижъ, като искавалъ съжаленията си, че не му било възможно да стори това тая година.

Англия. Новината която в. „Daily News“ донася за оставката на генерала Киченера се опровергава отъ агенцията „Rauter“

Турция. Въ послѣдньо врѣме Султана сж е обхрналъ къмъ Гръцкото правителство съ искане, щото зетъ му, водителя на младотурцитѣ Махмудъ Дамадъ паша да бѣде изгоненъ изъ прѣдѣлитѣ на Гърция.

Сърбия. Кралътъ е подписалъ указъ за свикването на срѣбскитѣ парламентъ на редовна сесия на 1 идущий Октомврий.

П О Ш А

г. Бойчевъ, прѣдседателъ на землед. дружба, с. Авлиени. Сумата 3 л. и 60 ст. сж получи. Понеже се прѣдържаме строго у рѣшенето на постоянни съставъ, и за да се не спира вѣстника на дружбата, то изпратете абонамента и за 3 та год. четвъртий брой ще се спрѣ на несплативши.

г. Вланимиръ Иѣвъ — гр. Етрополе, г. Ив. Т. Пунчевъ с. Кара Топракъ (Карловско). Крайно съжаляваме, че не можемъ Ви испълни молбата. Щомъ като искате да четете вѣстникъ, то не трѣбва да се скѣпите за 6 лева. Такива абонати пръвъ прѣвитѣ двѣ години добъръ урокъ ни дадохъ. — Извинявайте.

г. Никола Радойковъ — Царибродъ. Вѣстника ще Ви се изпраща до 5 Ноемврий м. г., за това имайте го прѣдъ видъ.

РАЗСАДНИКЪ

ЗА

АМЕРИКАНСКИ ЛОЗИ

на Я. СТ. ЗАБУНОВЪ — Плевенъ

Извѣствамъ на всички лозари, че имамъ за проданъ за прѣзъ есенъта облагородени (ашладисани) вкоренени и невякоренени лози върху слѣдующитѣ подложки:

1. Riparia gloir de Montpellier (Rip. Portalis)
2. Rupestris Monticola (Rupestris du Lot)
3. Riparia × Rupestris № 101 и № 101¹⁴
4. Rupestris Martin
5. Solonis

Освѣтъ ашладисани имамъ за проданъ и рѣзници отъ горнитѣ Американски лози (неашладисани) и вкоренени всичко по ЦѢНИ УМѢРЕНИ И ДОБРѢ СОРТИРАНИ

Ашламитѣ сж отъ прочутото Плевенско грозде ЧЕРНА ГЪМЗА.

На копувачитѣ давамъ наставления и упътвание по засаждане то и отгледването на лозитѣ, ако такива се поискатъ.

Цѣнорасписъ при поискване пращамъ безплатно.

Желаящитѣ да се снабдятъ съ такива лози да се обрънатъ до менъ въ гр. Плевенъ за споразумение.

Плевенъ, 5 Юлий 1901 г.

Съ почитание:

Я. Ст. Забуновъ.

Търсятъ се дѣятелни и акуратни агенти за в. „Землед. Защита“ срѣщу едно възнаграждение отъ 25 0/0. Които лица биха се съгласили съ такъвъ отстъпъ, трѣбва да прѣдставатъ имотна гаранция завѣрена чрѣзъ нотариалното отделение на сума 600 лева и да се прѣдставатъ лично въ редакцията ни въ гр. Плевенъ.

ОТКРИТА Е ПОДПИСКА

ЗА III-ТА ГОДИШНИНА

НА

В. „ЗЕМЛЕДЪЛСКА ЗАЩИТА“

в. „Земледѣлска Защита“ излиза всѣка седмица. Цѣната на едно годишно течение е 6 лева. На ученици се отстъпва за 5 лева.

1, 2 и 3 брой отъ вѣстника ще се испратятъ до всичкитѣ стари абонати, а другитѣ ще се пращатъ само на прѣдплатившитѣ.

Отговоренъ редакторъ: Я. Ст. Забуновъ

Плевенъ, печатница — Димитровъ & Игнатевъ